

بررسی جایگاه و نقش رقابت در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

عرفان کاکی

لیسانس تربیت بدنی، مقطع ابتدایی

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی نقش و جایگاه رقابت در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است. بشر از روزی که محیط اطراف خود را مشاهده، بررسی و شناخت تلالش کرد با همین شناخت اولیه ی خود شروع به یادگیری و کشف کند این یادگیری در مراحل اولیه کاری ساده و آسان بود اما وقتی برای کشف محیط اطراف خود رقیب را در میان دید این رقابت انگیزه ی دو چندان به او برای پیشرفت را داد در این میان کار آموزش و یادگیری نیز از این انگیزه بی بهره نمانده است وقتی دانش آموزان در عرصه ی تعلیم و تربیت شروع به تلاش می کنند برای موفقیت در این راه نیازمند انگیزه برای تلاش و یادگیری می باشند یکی از عوامل ایجاد کننده ی انگیزه ی پیشرفت و تلاش داشتن رقیب سرسخت و رقابت سالم می باشد که انگیزه ی لازم به او را برای تحمل همه ی مشکلات را بدهد. این مقاله با روش علمی-مروری (کتابخانه ای) انجام گرفته شده است و در تهیه ی آن از انواع کتاب ها، مقالات، مجلات و..... معتبر استفاده شده است یافته های این مقاله حاکی از آن است که رقابت در همه ی سطح و در بین بیشتر فعالیت های روزمره ی افراد وجود دارد و مدرسه و فرآیند آموزش هم به علت حساسیت و تأثیری که در زندگی دانش آموزان دارد در بیشتر اوقات در بین آن ها رقابت وجود دارد اما آن چه که در این میان ارزش دارد نوع رقابتی است که در بین دانش آموزان وجود دارد وقتی رقابت می تواند ارزشمند باشد که به صورت سالم و صحیح اتفاق بیافتد در غیر این صورت حتی اگر این رقابت انگیزه ی لازم برای تلاش دوچندان فرد به او بدهد و در این میان تلاش فرد با موفقیت همراه شود از لحاظ معنوی هیچ ارزشی ندارد و همه ی فعالیت های انجام شده کاری عبث و بیهوده به حساب می آید و هیچ تأثیری در پیشرفت بشریت نخواهد داشت نتیجه ی کلی که از این مقاله گرفته شده است عبارت است از رقابت همیشه در همه ی عرصه های موجود در سطح جوامع به خصوص در زمینه ی تحصیلی می تواند انگیزه پیشرفت را به ارمغان بیاورد اما وقتی می توان این انگیزه پیشرفت و به طور کلی عنصر رقابت را مفید در نظر گرفت که به صورت سالم و در کنار همدلی باشد و در کنار آن تفاوت های فردی هر دانش آموز در نظر گرفته شود تا دانش آموزان با شکست مواجه نشوند.

کلیدواژه ها: رقابت، مدرسه، خانواده، انگیزه، دانش آموزان.

مقدمه

وقتی علمی پیشرفت می کند وقتی تلاشی به ثمر می رسد نتیجه ی این پیشرفت و تلاش باز شدن دریچه ی تازه ای از علم می باشد در دنیای کنونی که هر لحظه در گوشه ای از این جهان گسترده دانشی به دانش قبلی اضافه می شود هیچ کس نمی تواند منکر جایگاه رقابت در پیشرفت و انجام تلاش مضاعف برای این پیشرفت شود به گونه ای که نه تنها بشر و انسان های مختلف یک شهر یک کشور و حتی بزرگتر یک دنیا با هم در رقابت هستند بلکه این قابت به طور طبیعی و غریزی نیز بین همه ی موجودات زنده که در محیطی مشترک زندگی می کنند وجود دارد اما این رقابت در بین حیوانات می تواند برای پیدا کردن جفت، آب، غذا، خانه و..... باشد که آن ها را نیز برای پیروز شده در صحنه ی مبارزه آماده می کند و به آن ها انگیزه ی لازم را برای پیشرفت را می دهد هر چند بشر به خصوص انسان های اولیه نیز به این دلیل با هم به رقابت نی پرداختند اما امروزه دیگر در این محدوده محدود نمی شود و همین عدم محدودیت نه تنها بشر را کمک نمی کند بلکه در بعضی اوقات خیلی فراتر از این گام برداشته و خود و دیگران را با مشکلات فراوان روبرو می کند؛ رقابت های که اغلب برای دستیابی به ثروت، قدرت، حیثیت، و شهرت به وجود می آیند. همین رقابت بیش از حد در بسیاری از مسائل عالوه بر جنبه ی مثبتی که دارد گاه باعث دشمنی و کینه می شود در واقع می توان گفت که رقابت در بیشتر اوقات